

KLAGANDE

1. Nätverket Lo & Varg
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]

2. Svenska Rovdjursföreningen, 883202-3264
Masthamnen
116 30 Stockholm

MOTPART

Länsstyrelsen i Uppsala län
751 86 Uppsala

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Uppsala läns beslut den 19 december 2016,
dnr 218-8083-2016 (bilaga 1)

SAKEN

Licensjakt efter lodjur enligt jaktförordningen (1987:905)

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandena.

BAKGRUND

Länsstyrelsen i Uppsala har beslutat om licensjakt av fyra lodjur inom två anvisade områden. I beslutet anges att jakten får bedrivas under tiden 1 mars 2017 – 31 mars 2017, eller till dess att jakten avlyses inom respektive område. Skälen för beslutet framgår av bilaga 1.

PARTERNAS INSTÄLLNING

Vad Nätverket Lo & Varg anför

Nätverket Lo & Varg överklagar beslutet och yrkar, som det får förstås, att det ska upphävas. Det anför i huvudsak följande.

På grund av dåliga spårningsförhållanden vid den senaste inventeringen är osäkerheten allt för stor när det gäller lodjursstammens storlek idag. Tveksamheter inför besluten om jakt kan tydligt märkas hos samtliga länsstyrelser, dels genom uttalanden i media, dels vid egna möten där frågan behandlats. Viltvårdsdelegationen i Uppsala skriver t.ex. följande vid sitt möte den 24 november 2016: Lodjur är en strikt skyddad art som inte får dödas enligt EU:s habitatdirektiv. Det finns möjlighet till undantag om särskilda skäl finns. Det finns färbesättningar i hela länet men trots det är skadorna förhållandevis små.

I dagsläget finns inte några särskilda skäl för att göra undantag och tillåta licensjakt på lodjur. Det kan finnas enskilda s.k. problemdjur som återkommer till samma färbesättningar men för dessa finns möjlighet till skyddsjakt. Lodjur är överlag inte något problem för samhället och dess invånare. De få angrepp som sker på lösa jakthundar handlar mer om självförsvar än rena anfall. Lodjur har en låg förökningstakt och detta bör också avvägas i beslut om jakt. Skador på stammen tar lång tid att reparera. Att nu stoppa lodjurs-

stammens tillväxt genom jakt framstår som både kortsiktigt och ekologiskt klandervärt.

I Skandinavien börjar brunsten i slutet av februari och håller på fram till början av april. Högbrunsten och de flesta parningarna sker i mitten av mars. All jakt på vuxna lodjur som bedrivs under parningstiden är mycket kännbar för artens tillväxt.

Ungdödligheten hos lodjur är generellt sett stor. Drygt hälften av ungarna dör före ett års ålder. I norr är tjuvjakt omfattande och även påkörda lodjur inräknas i lodjursbeståndet. Ingen kan med säkerhet säga hur många lodjur som finns i Sverige idag. Lodjurspopulationen var som störst omkring 2008/2009 med 290 inventerade familjegrupper och som lägst 2013/2014 med 142 familjegrupper. De senaste två åren har populationen ökat i Sverige. Denna positiva utveckling är en följd av att jakt på lodjur inte har varit tillåten. Att avbryta denna utveckling vore förödande och helt onödigt.

Vad Svenska rovdjursföreningen anför

Svenska rovdjursföreningen överklagar beslutet och yrkar att det upphävs. Den anför i huvudsak följande. I länet orsakar lodjuren endast i väldigt liten omfattning skador på tamdjur. Det är därför inte befogat med någon licensjakt.

Lodjurspopulationen är känslig för jakt och har över tiden varierat kraftigt på grund av de samlade effekterna av legal och illegal jakt. Jakt efter rovdjur påverkar populationen kraftigt då könsmogna vuxna riskerar att fällas.

Efter en topp på 290 familjegrupper 2008/2009 har lodjursstammen minskat till knappt hälften 2013/2014. Då stoppades licensjakt efter lodjur i det Mellersta rovdjursförvaltningsområdet. I renskötselänen tilläts licensjakt år

2016 då 44 lodjur rapporterades fällda. Genom att redan nu återuppta licensjakten även i Mellansverige finns risk att återhämtningen bryts och i värsta fall vänds till en ny minskning.

Risken är uppenbar att betydande licens- och skyddsjakt efter lodjur kommer att beslutas nu i vinter av länsstyrelserna i renskötellänen, d.v.s. det Norra rovdjursförvaltningsområdet. Där är lodjurspopulationen dubbelt så stor. En reducering av lodjursstammen i dessa områden, där skador på ren är uppenbar, är också förenlig med undantagsbestämmelserna i jaktlagstiftningen. Därför måste den nu överklagade licensjakten ses i ett nationellt perspektiv. Föreningen vill i sammanhanget uppmärksamma om den uppenbara risk som finns med regional rovdjursförvaltning där separata beslut tas utan nationell helhetssyn. Det är stor risk för att den nu överklagade licensjakten i kombination med mer befogad jakt i norra Sverige, medför att lodjurspopulationen i Sverige åter hamnar under gränsen för gynnsam bevarandestatus.

Vad länsstyrelsen anför

Länsstyrelsen vidhåller sitt beslut.

SKÅLEN FÖR AVGÖRANDET

Rättslig reglering av licensjakt på lodjur

Av 23 c § jaktförordningen framgår att förutsättningen för att licensjakt efter bl.a. lodjur ska kunna tillåtas, är att det inte finns någon annan lämplig lösning och att jakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Jakten måste dessutom vara lämplig med hänsyn till stammarnas storlek och sammansättning samt ske selektivt och under strängt kontrollerade former. Be-

stämmelsen i 23 c § jaktförordningen ska tolkas mot bakgrund av motsvarande bestämmelser i rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (art- och habitatdirektivet).

EU-domstolen har i dom den 14 juni 2007 i mål C-342/05 (Europeiska kommissionen mot Finland) uttalat att undantagsbestämmelserna i artikel 16.1 i direktivet ska tolkas restriktivt och att den myndighet som fattat beslutet har bevisbördan för att nödvändiga förutsättningar föreligger för varje undantag. Medlemsstaterna ska säkerställa att varje åtgärd som påverkar skyddade arter endast tillåts genom beslut som är noggrant och tillräckligt motiverade och som hänvisar till de skäl, villkor och krav som anges i artikel 16.1 i direktivet.

Av den allmänt tillämpliga proportionalitetsprincipen, som också slagits fast av EU-domstolen inom artskyddsområdet (se dom i mål C-76/08, Europeiska kommissionen mot Malta), följer att det undantag från skyddssystemet som en medlemsstat har för avsikt att göra, ska stå i proportion till de behov som motiverar undantaget.

Förvaltningsrättens bedömning

Enligt bilaga 4 till art- och habitatdirektivet omfattas lodjur av det strikta skyddssystem som följer av direktivet.

Högsta förvaltningsdomstolen har i beslut den 30 december 2016 i mål 2406-2408-16 och 2628-2630-16 funnit att det är möjligt att tillåta jakt med stöd av undantagsregeln i 16.1 e i art- och habitatdirektivet. Mot den bakgrunden finner förvaltningsrätten att det är möjligt att besluta om licensjakt även på lodjur, om förutsättningarna i övrigt är uppfyllda.

Syftet med den beslutade jakten/Annan lämplig lösning

För att en meningsfull prövning av frågan om undantaget är proportionerligt eller om det finns någon annan lämplig lösning på det aktuella problemet ska kunna göras är det nödvändigt att det finns ett syfte angivet i ett beslut om undantag. Vid prövning av undantag från det strikta skyddssystemet för varg får det anses ligga inom en överprövande domstols kompetens att göra en prövning av om det syfte som beslutsmyndigheten har angett är acceptabelt i sig (se Högsta förvaltningsdomstolens beslut den 30 december 2016 i mål 2406-2408-16 och 2628-2630-16 och Kammarrätten i Stockholms dom den 14 november 2014 i mål nr 3273-13). Förvaltningsrätten har därmed inledningsvis att ta ställning till om de syften som länsstyrelsen har angett i sitt beslut till stöd för licensjakt kan anses acceptabla i sig.

Länsstyrelsen framför att syftet med den beslutade jakten är att förebygga och minska risken för skador och negativa socioekonomiska effekter för tamdjurshållare. I dagsläget är skadorna från lodjur relativt låga och länsstyrelsen önskar att bevara den situationen genom att begränsa lostammens tillväxt i länet. Länsstyrelsens ambition är bibehålla en hög acceptans för lo genom en aktiv förvaltning av arten. Avsikten är således att hålla lostammen på en nivå som inte leder till oacceptabla förhållanden mellan människa och rovdjur genom att begränsa skador och negativa socioekonomiska effekter. Länsstyrelsen bedömer även att ett jaktuttag om fyra individer står i proportion till de direkta och indirekta skador samt negativa socioekonomiska konsekvenser som lodjur orsakar och riskerar att orsaka i länet. I beslutet har länsstyrelsen även redogjort för de socioekonomiska konsekvenserna som orsakats av lodjur och bl.a. framhållit att får är det tamdjur som är mest utsatt för rovdjursangrepp. Fårnäringen har svag lönsamhet och är känslig för yttre försämringar. Näringen drabbas av direkta skador i form av skadade och dödade får samt indirekta kostnader för stängselunderhåll, söka och fånga in djur, reproduktion m.m.

Förvaltningsrätten finner inte skäl att ifrågasätta länsstyrelsens bedömning om att licensjakt efter lodjur är ett viktigt verktyg för att hålla lodjurspopulationen på en nivå där skadorna bli hanterbara och som inte leder till oacceptabla förhållanden mellan människa och rovdjur. Förvaltningsrätten anser därför att de angivna syftena i sig är acceptabla syften som kan utgöra grund för beslut och att den beslutade jakten kan förväntas uppnå dessa syften. Förvaltningsrätten finner därmed att licensjakt i tillräcklig grad kan förväntas uppnå de angivna syftena. Licensjakten får därför även anses ändamålsenlig mot bakgrund av de syften som angetts för beslutet.

Förvaltningsrätten har härfter att bedöma om det finns någon annan lämplig lösning än licensjakt för att uppnå dessa syften.

Länsstyrelsen har i det överklagade beslutet redogjort för andra lösningar än licensjakt och bedömt att lämpliga sådana saknas. Av beslutet framgår att lo är svår att hindra från att angripa tamdjur då den lätt klättrar in till tamdjur trots bra stängsel. Länsstyrelsen har bedömt att rovdjursavvisande stängsel inte är kostnadseffektivt då den förebyggande effekten sannolikt är begränsad. Länsstyrelsen har vidare bedömt att skyddsjakt inte är någon lämplig lösning för att föregå lodjurets skadeverkningar och att skrämsel av olika slag har begränsad effekt.

Förvaltningsrätten instämmer i länsstyrelsens bedömning att det inte finns någon annan lämplig lösning än licensjakt för att uppnå de i beslutet angivna syftena. Kriteriet härom är således uppfyllt.

Gynnsam bevarandestatus

En av förutsättningarna för att licensjakt ska kunna beviljas enligt jaktförordningen är, som nämnts ovan, att jakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos arten i dess naturliga utbredningsområde.

Närverket Lo & Varg har ifrågasatt inventeringsresultaten och huruvida lodjursstammen i Sverige har en gynnsam bevarandestatus. Nätverket Lo & Varg samt Svenska rovdjursföreningen har vidare anfört att den beslutade jakten kan förväntas försvåra upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus.

Av Naturvårdsverkets beslut om delegering av rätten att fatta beslut om licensjakt efter lo till samtliga länsstyrelser utom Länsstyrelsen i Gotlands län (NV-06586-16) framgår att den uppskattade populationen av lo i Sverige består av 1 314 individer. Referensvärdet för lodjur i Sverige har fastställts till 870 individer. Vidare framgår att samtliga rovdjursförvaltningsområden uppnådde och översteg sina fastsatta miniminivåer. Förvaltningsrätten finner inte skäl att ifrågasätta dessa uppgifter och anser att Naturvårdsverkets uppgifter i nämnda delar måste vara utgångspunkten i bedömningen. Mot denna bakgrund, och med hänsyn till att lodjursstammen är spridd över stora delar av landet konstaterar förvaltningsrätten att de delmål som uppställts i den nationella förvaltningsplanen, i fråga om att uppnå och bibehålla gynnsam bevarandestatus, är uppnådda (se Naturvårdsverket, Nationell förvaltningsplan för lodjur förvaltningsperioden 2014-2017). Förvaltningsrätten instämmer därför i länsstyrelsens bedömning om att den svenska lodjursstammen har en gynnsam bevarandestatus.

Vad avser det Mellersta rovdjursförvaltningsområdet framgår av Naturvårdsverkets beslut om fastställande av miniminivåer för lo gällande rovdjursförvaltningsområden och län (NV-00552-14) att beslutad miniminivå för förvaltningsområdet har fastställts till 62 föryngringar. Den senaste inventeringen 2015/2016 visade på 85 föryngringar i förvaltningsområdet. Av länsstyrelsens beslut framgår att länen i det Mellersta rovdjursförvaltningsområdet har kommit överens om att det gemensamma jaktuttaget år 2017 inte ska vara större än att förvaltningsområdets lodjurspopulation förväntas ligga kvar på ungefär samma nivå som inventeringsresultatet 2015/2016.

Modelleringen ger då ett möjligt jaktuttag på cirka 40 lodjur i förvaltningsområdet.

När det vidare gäller de regionala förutsättningarna har Uppsala län har en fastställd miniminivå om 11,5 föryngringar. Av länsstyrelsens beslut framgår att den senaste inventeringen av lodjur i länet visade på 13,5 föryngringar. Länsstyrelsen har bedömt att ett jaktuttag om fyra lodjur inte påverkar länets lodjurspopulation negativt. Förvaltningsrätten instämmer i denna bedömning.

Mot bakgrund av det ovan anförda konstaterar förvaltningsrätten att lodjursstammen såväl nationellt som regionalt överstiger de av Naturvårdsverkets beslutade referens- och miniminivåerna. Det har inte framkommit något som tyder på att det överklagade beslutet medför att Naturvårdsverkets riktlinjer i nämnda delar riskerar att underskridas. Förvaltningsrätten bedömer därför att den beslutade licensjakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde, varken regionalt eller nationellt.

Det har inte framkommit att lodjursstammen är genetiskt sårbar eller att nu beslutad licensjakt på annat sätt riskerar lodjursstammens sammansättning. Förvaltningsrätten finner därför att jakten även är lämplig med hänsyn till lodjursstammens storlek och sammansättning.

Selektiv jakt under strängt kontrollerade förhållanden

Det överklagade beslutet innehåller såväl tidsmässiga som geografiska avgränsningar. Beslutet har dessutom förenats med en rad villkor rörande bl.a. jaktledares ansvar och under vilka förhållanden som jakt får bedrivas. Beslutet inkluderar även krav på skyndsam rapportering av fällda eller påskjutna djur. Det krävs också kontinuerlig kontroll av om tilldelning återstår i jaktområdet.

Förvaltningsrätten bedömer att beslutet om licensjakt uppfyller kravet om såväl selektivitet som under strängt kontrollerade former.

Nätverket Lo & Varg har framfört invändningar mot jakttiden som har angetts i beslutet och framfört att all jakt på lodjur under parningstiden är mycket kännbar för artens tillväxt. Förvaltningsrätten konstaterar dock att det av Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd för länsstyrelsens beslut om licensjakt efter lo (NFS 2010:15) 3 § andra stycket framgår att länsstyrelsens beslut om licensjakt efter lo, med undantag från det Norra förvaltningsområdet, får gälla perioden från och med den 1 mars till och med den 31 mars. Länsstyrelsen har således haft fog för sitt beslut vad avser den beslutade jakttiden. Vad Nätverket Lo & Varg har framfört i denna del kan inte föranleda någon annan bedömning.

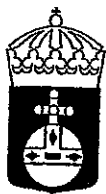
Slutsats

Förvaltningsrätten finner sammanfattningsvis att länsstyrelsen har grund för sitt beslut om licensjakt då att samtliga kriterier för licensjakt bedöms vara uppfyllda. Den beslutade licensjakten bedöms vidare vara proportionerlig i förhållande till de syften som angetts för beslutet och med hänsyn till lodjursstammens storlek och sammansättning. Överklagandena ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i formulär DV 3109/1C (se bilaga 2).

I avgörandet har även nämndemännen [REDACTED] och [REDACTED] deltagit. [REDACTED] har föredragit målet.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Beslut

1(23)

2016-12-19

218-8083-2016

Sändlista

Beslut om licensjakt efter lo i Uppsala län 2017

Beslut

Länsstyrelsen Uppsala län beslutar om licensjakt efter högst fyra (4) lo i Uppsala län 2017.

Länsstyrelsen medger även undantag från förbudet att använda motordrivet fordon för att möjliggöra spårning efter väg och ringning.

Länsstyrelsen beslutar att detta beslut ska gälla även om det överklagas.

Länsstyrelsen beslutar vidare att nedanstående villkor ska gälla för beslutet.

Villkor

När jakt får bedrivas

Jakten får bedrivas från och med den 1 mars 2017 till och med den 31 mars 2017 eller den tidigare tidpunkt då jakten i respektive område avlyses.

Hur många djur som får fällas och var

Jakten omfattar högst fyra (4) lodjur fördelade på 2 jaktområden i länet.

Område 1 Norra

Antal lodjur: Högst 2 lodjur får fällas.

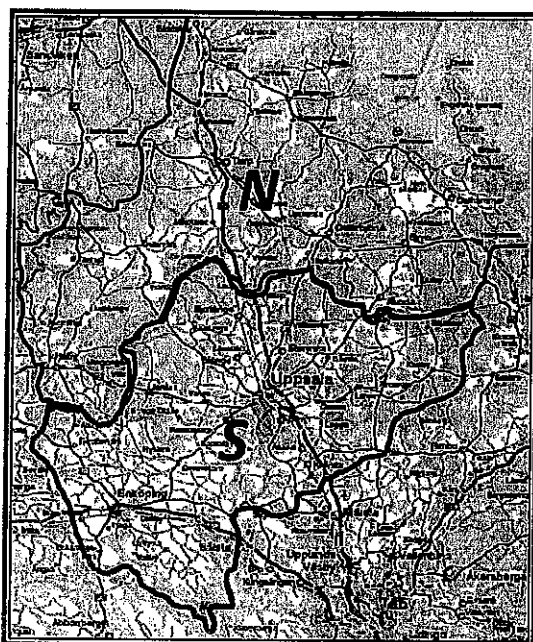
Område 2 Södra

Antal lodjur: Högst 2 lodjur får fällas

Områdesindelning

Område 1 Norra: Jaktområdet omfattar Heby, Tierps, Älvkarleby och Östhammars kommuner.

Område 2 Södra: Jaktområdet omfattar Uppsala, Knivsta, Enköpings och Håbo kommuner.

Figur 1. Områdesindelning. N= Heby, Tierp, Älvkarleby och Östhammars kommuner. S= Uppsala, Knivsta, Enköping och Håbo kommuner.

Lodjur som faller där lodjursjakt inte är tillåten tillfaller staten enligt 33 § jaktförordningen (1987:905). Naturvårdsverket ska då enligt 38 § jaktförordningen bestämma hur omhändertaget djur ska hanteras.

Vilka djur får fällas?

Lodjur får fällas oavsett kön och ålder, Länsstyrelsen avlyser jakten när högsta antalet djur skjutits i respektive område.

Jaktmedel

Endast kulgeväpnr läggt klass 2 och hagel kaliber 12, 16 eller 20 får användas.

2016-12-19

218-8083-2016

Fångstredskap är inte tillåtet.

Högst två hundar som ställer eller förföljer ett och samma lodjur får användas samtidigt. Hundarna får inte bytas ut under jakt efter ett och samma lodjur under en och samma dag.

Motordrivet fordon får användas för att på befintligt vägnät söka efter lodjursspår. Motordrivet fordon har i detta sammanhang samma betydelse som i 2 § lagen (2001:559) om vägtrafikdefinitioner. I samband med jakt med stöd av detta beslut får djur sökas från motordrivet fordon som färdas på väg som återfinns på lantmäteriets karta i skala 1:50 000, eller på lantmäteriets karta i skala 1:100 000 i områden där kartor i skala 1:50 000 inte finns. Detta undantag innebär att sökande längs med väg får ske för så kallad ringning av djuren för att fastställa djurets ungefärliga vistelseplats. Undantaget ger inte rätt att från motordrivet fordon skjuta, spåra, förfölja eller genskjuta djuret. Undantaget ger inte heller rätt att nyttja motordrivet fordon för att förhindra att lodjuret kan undkomma eller för att avleda dess uppmärksamhet från den som jagar. Undantaget ger inte heller rätt att med motordrivet fordon söka efter lodjursspår före den 1 mars 2016.

Länsstyrelsen erinrar om att skjutvapen enligt 22 § jaktförordningen inte får medföras vid färd med motordrivet fordon i terräng.

Vilka som får utföra jakten

Person som har jakträtt i områden som omfattas av detta beslut har rätt att delta i jakt efter lodjur på det jaktområde där han/hon har jakträtt, under förutsättning att jakträtten omfattar jakt efter lodjur. Jakt får inte bedrivas utan att en ansvarig jaktledare utsetts på förhand vid varje jakttillfälle. Vid ensamjakt är den ensamme jägaren jaktledare.

Krav på registrering av jägare

Den som tänker bedriva licensjakt efter lodjur ska enligt 49 § jaktförordningen registrera sig i Naturvårdsverkets Jägarregister.

Anmälan kan göras via

- Naturvårdsverkets talsvar: 0771-18 34 11 (välj djurart och ange personnummer);
- Naturvårdsverkets kundtjänst: 010-698 17 00 (ange personnummer);
- e-post till jagarregistret@naturvardsverket.se (ange personnummer);
- inloggning med Bank-ID på <https://jagarregistret.naturvardsverket.se/>.

Jägarens ansvar

Var och en som jagar lodjur ska hålla sig informerad om hur många djur som återstår av tilldelningen i området. Den som jagar ett lodjur sedan jakten avlysts kan komma att dömas till ansvar för jaktbrott eller grovt jaktbrott enligt 43 eller 44 §§ jaktlagen (1987:259) om man av oaktsamhet inte hållit sig informerad.

2016-12-19

218-8083-2016

Jaktledarens ansvar

I 7 § Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2014:25) om ändring i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2010:25) för länsstyrelsens beslut om licensjakt efter lodjur specificeras jaktledarens ansvarsområden gällande lodjursjakten.

Jaktledaren ansvarar för att kommunikationsvägarna under jakten säkerställer att villkoren för jakten efterlevs.

Jaktledaren ska inför varje jakttillfälle och minst en gång i timmen under pågående jakt hålla sig informerad om hur många djur som återstår av tilldelningen i det område där licensjakt bedrivs.

Jaktledaren ska inför varje jakttillfälle försäkra sig om att en hund som är särskilt tränad i att spåra skadat vilt ska kunna finnas på skottplatsen inom högst två timmar från påskjutningen i enlighet med 17 § andra stycket jaktförordningen.

Jaktledaren ska informera varje jaktdeltagare om att han eller hon bör vara ansvarsförsäkrad, bör bära röda band eller motsvarande kännetecken under jakten samt att han eller hon årligen före jakten bör ha förvärvat sig om att vapnet är inskjutet och att han eller hon har tillräcklig skjutskicklighet för att bedriva jakt efter lodjur.

Jaktledaren ska informera varje jaktdeltagare om riskerna för skadskjutning av lodjur, uppmana jaktdeltagarna att vid jakt med kulgevär endast skjuta med stöd och att endast skjuta mot stillastående lodjur med rena sidoskott samt, vid jakt med hagelvapen, inte skjuta på avstånd över 20 meter.

Jaktledaren ska informera skytten om dennes ansvar att rapportera fällt lodjur till Länsstyrelsen i enlighet med 5 b § jaktförordningen, att rapportering av fällt lodjur ska ske snarast och senast inom en timme från den tidpunkt då djuret fällts och att rapportering av påskjutet lodjur ska ske snarast.

Anmälan ska ske till telefon 010-22 330 50

1. Vid anmälan ska följande anges:
2. Namn, adress och telefonnummer till skytten
3. Namn, adress och telefonnummer till ansvarig jaktledare
4. När lodjuret fällts eller påskjutits (datum och klockslag)
5. Var lodjuret fällts (jaktområde enligt detta beslut samt koordinater eller plats som går att återfinna på karta 1:100 000)
6. Djurets kön och ålder, om det är möjligt att fastställa
7. Vilket jaktsätt som användes.

I samband med anmälan om fällt djur informerar Länsstyrelsen om hur det ska förfaras med det fällda djuret. Länsstyrelsens besiktningsman kontakter skytten angående tidpunkt och plats för besiktningen.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Beslut

5(23)

2016-12-19

218-8083-2016

Platsundersökning och eftersök av påskjutet lodjur

Den som påskjutit lodjur ansvarar tillsammans med jaktledaren för att eftersök genomförs om platsundersökningen eller andra omständigheter visat på att det påskjutna lodjuret är skadat. Eftersök ska genomföras tills dess:

- djuret påträffats dött
- djuret påträffats skadat och avlivats
- vid jakt med kulvapen, kulans anslagsplats eller nedslagsplats från det avlossade skottet är så belägen att den utesluter att lodjuret skadats
- djuret inte kan anträffas

Jaktledaren ska uppvisa skottplatsen för Länsstyrelsens besiktningsman och tillsammans med besiktningsmannen och den som påskjutit lodjuret genomföra en fältkontroll och följa upp vad som skett efter skott. Jaktledaren ska tillsammans med besiktningsmannen dokumentera platsundersökning och eftersök på blankett *Påskjutet lodjur-platsundersökning och eftersök* (bilaga).

Länsstyrelsen beslutar om det påskjutna lodjuret ska avräknas från kvoten eller ej. Påskjutet lodjur avräknas såvida det inte har påvisats genom fältkontrollen att djuret är oskadat.

Besiktning av fällt lodjur

Länsstyrelsens besiktningsman besiktar samtliga fällda lodjur. Besiktningsmannen fyller tillsammans med skytten i blankett *Registrering av fälld lo* (Bilaga) och blankett *Besiktning, provtagning och märkning av fälld lo* (Bilaga).

Skytten ska inom ett dygn från det att djuret fällts uppvisa hela det fällda djuret för Länsstyrelsens besiktningsman.

Besiktningsmannen tar vid besiktning ett hudprov (ca 1 x 4 cm) och märker lodjursskinnet med ett mikrochip vid sidan av flåsnittet vid buk eller bröst. Märkningen fungerar som ett bevis på att djuret fällts lagligt. Blanketten *Besiktning, provtagning och märkning av fälld lo* (Bilaga) ska fyllas i.

Flådd kropp inklusive huvudet och testiklar sänds till Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) genom besiktningsmannens försorg. Flådd kropp ska om möjligt inte frysas och inre organ får inte tas ur. Del av skinn som är eller kan misstänkas vara angripet av skabb ska

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Beslut

6(23)

2016-12-19

218-8083-2016

också skickas in. Delarna skickas i två försändelser där hudprovet skickas separat och övriga delar skickas tillsammans. I varje försändelse bifogas en kopia av blanketten *Registrering av fälld lo* (Bilaga). I försändelsen av djurkroppen ska även bifogas en kopia av blanketten *Besiktning, provtagning och märkning av fälld lo* (Bilaga).

Om besiktningsmannen så begär ska skottplats/fallplats omgående uppvisas. Om skytten på besiktningsmannens begäran inte uppvisar skottplats/fallplats eller om denna inte kan återfinnas eller om skytten vägrar att visa djurkroppen eller att lämna ifrån sig alla proverna, tillfaller hela lodjuret staten. Lodjur alternativt delar av lodjur som inte märks enligt bestämmelserna ovan tillfaller staten.

Jakträttshavarens rätt till delar av lodjuret

Under förutsättning att ovanstående uppgifter har rapporterats, att samtliga prover har samlats in samt att jakten i övrigt har skett i överensstämmelse med jaktlagstiftning och med villkoren i detta beslut, tillfaller skinnet av det fällda lodjuret jakträttshavaren. Jakträttshavaren får överlåta ett fälld lodjur till annan person.

SVA genomför åldersbestämning av djuret genom analys av en hörntand, varefter jakträttshavaren, alternativt den som jakträttshavaren har överlåtit kraniet till, kan få detta tillbaka mot en avgift. Önskas kraniet tillbaka ska detta anges särskilt på blanketten *Besiktning, provtagning och märkning av fälld lo* (Bilaga X). Kraniet märks med mikrochip av SVA.

Försäljning av skinn och kranie

Kommersiella aktiviteter som annonsering, köp, byte, försäljning av lodjursskinn eller andra delar av lodjur samt kommersiell förevisning av lodjur är förbjudna enligt artikel 8.1 i rådets förordning (EG) 338/97 av den 9 december 1996 om skyddet av arter av vilda djur och växter genom kontroll av handeln med dem. För lodjur skjutna i enlighet med detta beslut kan Jordbruksverket meddela undantag från förbudet genom ett CITES-intyg. CITES-intyget gäller för handel inom EU. För export av lodjur eller produkter av lodjur till länder utanför EU krävs ett särskilt exporttillstånd från Jordbruksverket. Ytterligare information finns på Jordbruksverkets hemsida (www.jordbruksverket.se).

Information om återstående tilldelning

Länsstyrelsens telefonsvarare ger aktuell information om hur många djur som fällts och hur många som återstår av tilldelningen. Telefonsvararen nås via telefonnummer **010-22 330 30**. Informationen uppdateras kontinuerligt.

Jaktledaren är skyldig att minst en gång i timmen avlyssna Länsstyrelsens telefonsvar för information om återstående tilldelning; **010-22 330 30**

2016-12-19

218-8083-2016

Avlysning

Länsstyrelsen avlyser jakten då det totala antalet djur fällits eller påskjutits och avräknats inom länet eller del av länet eller om jakttiden löpt ut. Länsstyrelsen informerar om avlysningen via telefonsvararen.

Bakgrund till beslutet

Utbredning, inventeringar och bevarandestatus för lodjur

Antalet lodjur i Sverige beräknas genom inventeringar som görs i hela landet utom på Gotland. Inventeringsverksamheten regleras i förordningen (2009:1263) om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungsörn och i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2007:10) om inventering av björn, varg, järv, lodjur och kungsörn (ändrade genom Naturvårdsverkets föreskrifter NFS 2012:01 och NFS 2012:12), samt tillhörande instruktioner och faktablad.

Viltskadecenter har uppdraget att sammanställa och publicera länsstyrelsernas resultat från rovdjursinventeringarna. Under inventeringssäsongen 2015/2016 fanns 273,5 familjegrupper av lodjur i Skandinavien (274 familjegrupper, varav en delas med Finland). Detta är en ökning med 41 familjegrupper jämfört med 2014/2015. Av familjegrupperna återfanns 52 i Norge och 221,5 i Sverige. De 273,5 familjegrupperna i Skandinavien motsvarar en population av omkring 1624 lodjur. De 221,5 familjegrupperna i Sverige motsvarar en population på ungefär 1314 djur. I Mellersta förvaltningsområdet inventerades 85 familjegrupper, vilket motsvarar ca 467 lodjur.

Lodjursföryngringar utgör endast en del av den totala lodjurspopulationen. Antalet föryngringar kan variera relativt mycket från år till år utan att antalet vuxna lodjursindivider behöver förändras i samma takt. Lodjursstammens tillväxt i Sverige är enligt tidigare forskningsrapporter främst begränsad av legal jakt i renskötselområdet och av bytestillgången i mellansverige. Forskarna har även dragit slutsatsen att lodjursstammen inte har bristande genetisk variation och att stammen inte är hotad på nationell nivå. Regeringen bedömer i sin proposition En hållbar rovdjurspolitik (prop. 2012/13:191) att lodjuret har en gynnsam bevarandestatus i Sverige.

Nationella målsättningar för lodjursstammens utveckling

Sveriges nuvarande rovdjurspolitik beslutades i stora drag av riksdagen 2001, efter regeringens förslag i propositionen *Sammanhållen rovdjurspolitik* (prop. 2000/01:57). Det övergripande mål som godkändes var att Sverige skulle ta ansvar för att björn, varg, järv, lodjur och kungsörn skulle finnas i ett så stort antal att de långsiktigt fanns kvar i

2016-12-19

218-8083-2016

den svenska faunan och att arterna kunde sprida sig till sina naturliga utbredningsområden.

Den 10 december 2013 beslutade riksdagen (riksdagens protokoll 2013/14:43) om regeringens proposition *En hållbar rovdjurspolitik* (prop. 2012/13:191), där det bl.a. föreslås att det övergripande och långsiktiga målet för rovdjurspolitiken ska vara att varg, björn, järv, lodjur och kungsörn i Sverige ska uppnå och bibehålla en gynnsam bevarandestatus. Samtidigt ska tamdjurshållning inte påtagligt försvåras och socioekonomisk hänsyn ska tas. Dessa nya mål ersätter de tidigare mål för rovdjurens antal, som beslutades 2001.

Riksdagen beslutade också i enlighet med regeringens proposition om referensnivåer för stammarnas storlek och för utbredningen av rovdjursarterna i Sverige. Angående lodjuret hade regeringen föreslagit att referensvärdet för en gynnsam bevarandestatus när det gäller populationen i Sverige ska vara 700–1000 individer och att referensvärdet för en gynnsam bevarandestatus när det gäller utbredningsområdet i Sverige ska vara hela Sverige förutom Gotlands län. Mot bakgrund av att referensvärdena för populationsstorlek och utbredningsområde är uppnådda, bedömde regeringen att lodjuret har en gynnsam bevarandestatus i Sverige.

Den 16 december 2013 tog Naturvårdsverket ställning till referensvärdena för björn, järv, lo och varg (NV-09661-12) inom ramen för rapporteringen enligt Artikel 17 i Art- och habitatdirektivet. När det gäller lodjur rapporterade Naturvårdsverket att referensvärdet för populationsstorleken hos lodjur är 870 individer i Sverige, fördelade på de biogeografiska områdena Alpin (140 individer) och Boreal (730 individer). Naturvårdsverket bedömde att livsmiljön för lodjuren har bra kvalitet, att framtidsutsikterna är bra och att bevarandestatusen är gynnsam.

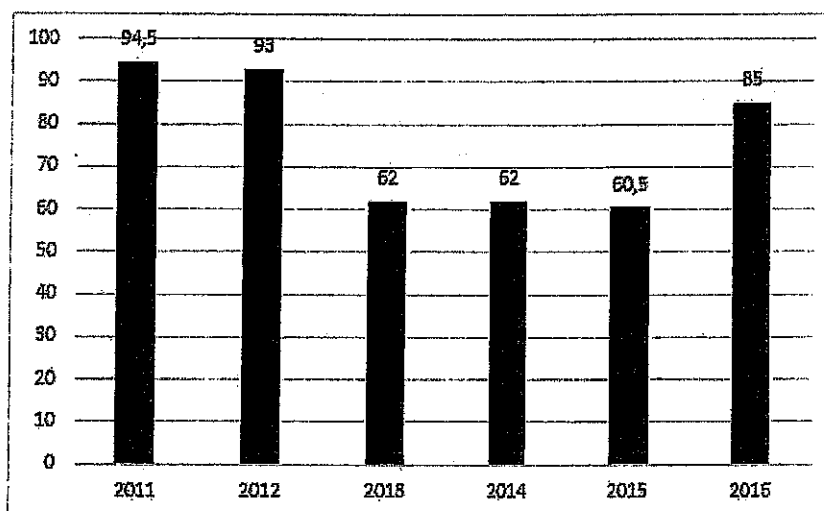
Lodjuret i mellersta rovdjursförvaltningsområdet

Lodjursstammen, mätt i antal inventerade familjegrupper, varierar mellan åren i Mellersta förvaltningsområdet. Det kan delvis bero på naturlig variation i reproduktionen, men beror också på att det vissa år är svårt att inventera, på grund av brist på bra spårnö.

Förvaltningen av lodjursstammen är komplicerad. Olika försök har gjorts att modellera stammens dynamik, men i efterhand kan konstateras att modellernas prediktioner om antalet familjegrupper ofta inte har överensstämmt med inventeringarnas resultat.

Enligt Viltskadecenters sammanställning konstaterades 112 familjegrupper av lodjur i Norra rovdjursförvaltningsområdet säsongen 2015/2016. Samtidigt inventerades 85 familjegrupper i Mellersta och 24,5 familjegrupper i Södra förvaltningsområdet. Halva familjegrupper uppstår när en familjegrupp rör sig över länsgränser och därmed delas mellan olika län. Den av Naturvårdsverket fastställda

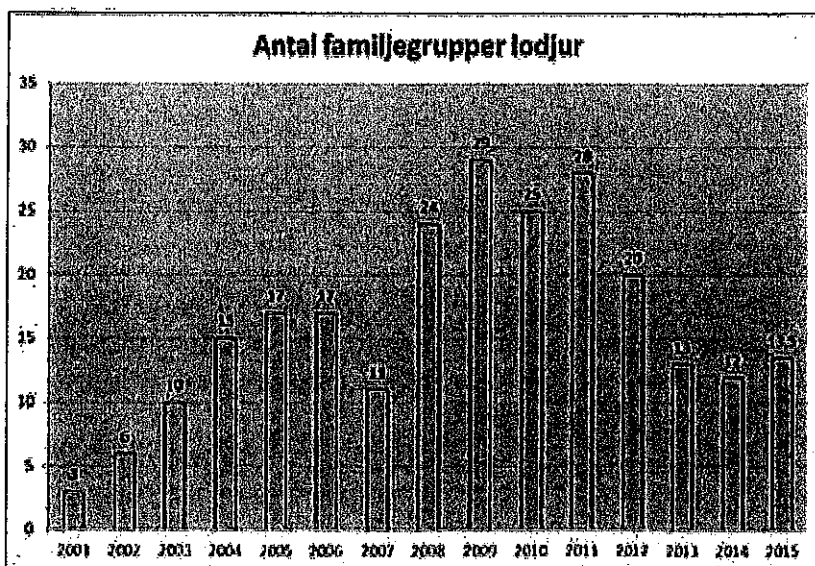
miniminivån för Mellersta rovdjursförvaltningsområdet är 62 föryngringar (familjegrupper) per år (NV-00552-14). Detta motsvarar ca 341 lodjur.

Figur 2. Antalet lodjursföryngringar i Mellersta rovdjursförvaltningsområdet 2011-2016.

Lodjursstammens storlek, utveckling och utbredning i länet

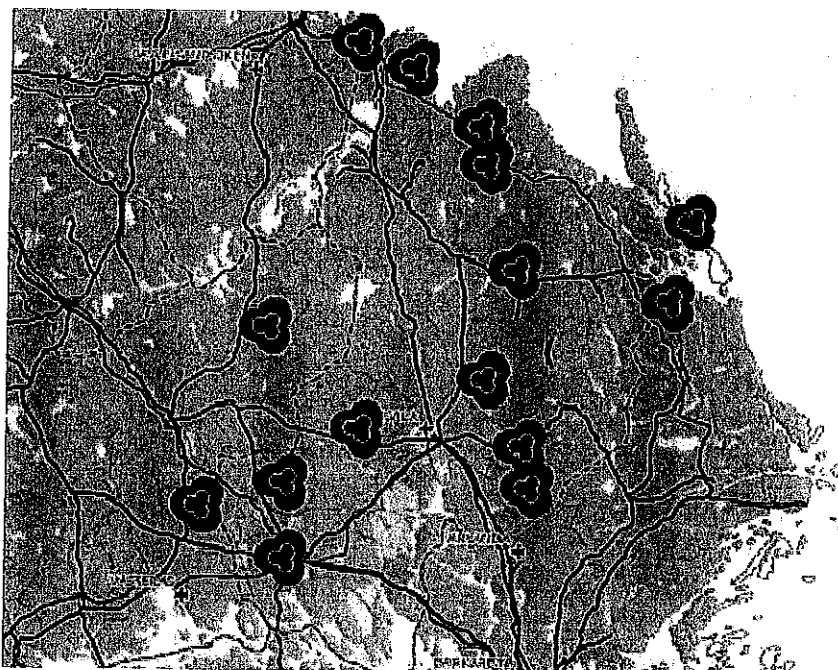
Antalet konstaterade familjegrupper i Uppsala län har varierat sedan inventeringarna började. Totala antalet lodjur i länet har sannolikt inte varierat lika mycket mellan åren. Familjegrupper kan grovt omräknas till antal individer. Inventeringsresultatet från 2015/2016 visar att antalet familjegrupper av lodjur är 13,5 vilket motsvarar en population på ca 74 lodjur.

Figur 3. Antal inventerade familjegrupper i Uppsala län 2001-2015.

2016-12-19

218-8083-2016

Figur 4. I Uppsala län kvalitetssäkrades 15 familjegrupper av lodjur inventeringssäsongen 2015/2016. 3 familjegrupper delades med grannlän vilket ger 13,5 egna familjegrupper.

Ansökan om skyddsjakt efter lo i Uppsala län 2017

Jägarnas Riksförbund (JRF) har hemställt att Länsstyrelsen i enlighet med Naturvårdsverkets delegeringsbeslut beslutar om en omfattande jakt efter lodjur. JRF skriver att inventeringsresultaten visar att lostammen tål jakt, undersökningar och erfarenheter visar att lodjuren orsakar allvarliga skador för djurägare och att andra alternativ för att förebygga skador har ringa effekt till oproportionerligt stor arbetsinsats.

Skäl

Aktuella bestämmelser

Enligt Art- och habitatdirektivet har medlemsstaterna en skyldighet att vidta åtgärder för att skydda vissa djurarter, däribland lodjur. Direktivet ger dock vissa möjligheter att införa undantag från förbudet. För Sveriges del finns dessa undantag reglerade i jaktlagen och jaktförordningen.

I 23 c § jaktförordningen regleras förutsättningarna för licensjakt efter stora rovdjur. Om det inte finns någon annan lämplig lösning och om det inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde får beslut om jakt meddelas. Jakten måste också vara lämplig med hänsyn till stammarnas storlek och sammansättning och ske selektivt och

2016-12-19

218-8083-2016

under strängt kontrollerade former. Bestämmelsen ska tolkas mot bakgrund av regleringen i Art- och habitatdirektivets artikel 16.1.e.

Art och habitatdirektivet, Artikel 16:

1. Förutsatt att det inte finns någon annan lämplig lösning och att undantaget inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos bestånden av de berörda arterna i deras naturliga utbredningsområde, får medlemsstaterna göra undantag från bestämmelserna i artiklarna 12-14 samt 15 a och b av följande anledningar:

(b) För att undvika allvarlig skada, särskilt på gröda, boskap, skog, fiske, vatten och andra typer av egendom.)

(c) Av hänsyn till allmän hälsa och säkerhet, eller av andra tvingande orsaker som har ett allt överskuggande allmänintresse, inbegripet orsaker av social eller ekonomisk karaktär och betydelsefulla positiva konsekvenser för miljön.)

e) För att under strängt kontrollerade förhållanden selektivt och i begränsad omfattning tillåta insamling och förvaring av vissa exemplar av de arter som finns förtecknade i bilaga 4 i en begränsad mängd som fastställs av de behöriga nationella myndigheterna.

Artikeln stadgar att om det inte finns någon annan lämplig lösning och om det inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde, får beslut om undantag från fredning meddelas. Ytterligare förutsättningar är att undantaget tillåts under strängt kontrollerade förhållanden, selektivt och i begränsad omfattning.

Enligt Kammarrätten i Stockholm är det nödvändigt att det i beslut om undantag från bestämmelserna i artikel 16.1 i Art- och habitatdirektivet anges ett syfte när insamling av djur ska ske (16.1.e), i det här fallet genom licensjakt. Syftet ska vara acceptabelt och undantaget ska vara ändamålsenligt och proportionerligt.

Large Carnivore Initiative for Europe (LCIE) har på EU-kommissionens uppdrag tagit fram riktlinjer för förvaltning av rovdjur på populationsnivå. Riktlinjerna antogs av kommissionen 2008 och de kan enligt kommissionens bedömning ligga till grund för inriktningen av rovdjursförvaltningen inom EU. I riktlinjerna anges bland annat följande:

From a conservation point of view there is no principle reason why large carnivore populations cannot tolerate some levels of lethal control or be managed under the same type of harvest system as wild ungulates or game birds, provided that the harvest is well managed. Proper management in this case requires effective monitoring of the population size, the setting of appropriate quotas and hunting seasons, and careful enforcement of these regulations. In other words, if properly organized, well managed harvest can potentially be sustainable. — In summary. Article 16 provides a scope for permitting the use of lethal control, and even the maintenance of traditional hunting activities for annex IV species as long as the three conditions can be met." (s. 28)

Avseende möjligheten till jakt med stöd av artikel 16.1 e) anges följande.

2016-12-19

218-8083-2016

"... justification (e) could be used to justify a carefully regulated harvest of some animals. Justification (c) and (e) could cover cases where a de facto hunter harvest is needed to obtain local acceptance for large carnivores among the rural population. This situation is clearly present in many Nordic and Eastern European countries, and has been well documented in social science research. In fact, Latvia has justified its continued hunter harvest of lynx under justification (e) (Ozolins 2001), and the example has been held up as a successful demonstration of a well justified use of derogation point (e) by the Article 12 working group. " (s. 30).

Vägledning från EU-kommissionen

EU-kommissionen har tidigare (år 2002) i en skrivelse med anledning av en förfrågan från den lettiska regeringen uttalat sig över det antal lodjur som skulle kunna jagas i Lettland med stöd av artikel 16.1 e) under en jaktsäsong. Av en population om 600-650 individer (före jakt) ansåg kommissionen att ett uttag om 50 individer (motsvarande 7,7-8,3 procent av populationen) utgör en tillräckligt begränsad mängd och därmed är i överensstämmelse med artikel 16.1 e). Detta under förutsättning att staten har antagit en förvaltningsplan för arten som har beaktats inför jakten samt att jakten inte försvårar upprätthållandet av den gynnsamma bevarandestatusen för arten. Jakten tas även upp som exempel i kommissionens Vägledning om strikt skydd för djurarter av intresse för gemenskapen i enlighet med rådets direktiv 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer (s. 56).

Enligt 24 a § andra stycket jaktförordningen (1987:905) får Naturvårdsverket överlämna att besluta om licensjakt efter lo till länsstyrelserna i ett rovdjursförvaltningsområde med stöd av 23 d § under förutsättning att antalet föryngringar för arten i rovdjursförvaltningsområdet överstiger de miniminivåer som fastställts enligt 5 § förordningen (2009:1263) om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungsörn.

Berörda länsstyrelser får därmed besluta om licensjakt efter lo i enlighet med 23 d § jaktförordningen om förutsättningarna i 23 c § jaktförordningen är uppfyllda.

Av 23 c § jaktförordningen framgår att förutsättningen för att licensjakt efter björn, varg, järv och lo ska kunna tillåtas är att det inte finns någon annan lämplig lösning och att jakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Jakten måste dessutom vara lämplig med hänsyn till stammarnas storlek och sammansättning samt ske selektivt och under strängt kontrollerade förhållanden.

I 23 d § jaktförordningen står att om det finns förutsättningar enligt 23 c § och något annat inte följer av 24 a §, får Naturvårdsverket besluta om licensjakt efter björn, varg, järv och lo. Ett beslut om jakt enligt första stycket får utformas och förenas med villkor som är ändamålsenliga med hänsyn till de olägenheter som förekomsten av täta rovdjurspopulationer orsakar.

Det framgår av 24 d § i jaktförordningen att Naturvårdsverket får meddela föreskrifter om eller i det enskilda fallet besluta hur man ska förfara med dödade djur. I ett beslut om jakt enligt 23 b eller 23 d § får den beslutande myndigheten bestämma hur man ska förfara med ett dödat djur. Om inte myndigheten beslutat något annat får djuret behållas av

2016-12-19

218-8083-2016

jakträttshavaren. När beslut om jakt meddelas enligt 23 b eller 23 d § får myndigheten även medge undantag från 31 § första stycket jaktlagen (1987:259) och, när det gäller skyddsjakt, också medge att jakten bedrivs på annans jaktområde.

Av 49 § andra stycket jaktförordningen framgår att den som avser att bedriva licensjakt efter lo ska anmäla det till jaktkortsregistret¹⁰.

Den som vid tillåten jakt har fällt eller påskjutit björn, varg, järv eller lo ska anmäla detta till länsstyrelsen utan dröjsmål och senast samma dag enligt 5 b § jaktförordningen.

Enligt 9 b jaktförordningen ska beslut som avses i 11, 14 och 15 §§, 20 § 2 samt 21, 23 a–23 d, 24, 24 c, 29 och 31 §§ ska det anges

1. vilka arter som berörs och antalet djur som får fällas,
2. vilka medel och metoder som får användas,
3. vilken tid och vilket område som avses,
4. de villkor som i övrigt behövs för att så långt som möjligt undvika skador eller olägenheter av betydelse för den berörda artens bestånd, och
5. den kontroll som kommer att ske.

I beslutet beaktas skyddsreglerna i artikel 12 i rådets direktiv (92/43/EEG) om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter, och undantagsreglerna beträffande jakt och förvaring av jaktbyte i artikel 16 samma direktiv. I beslutet beaktas också det som sägs i Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2014:25) om ändring i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2010:15) för länsstyrelsens beslut om licensjakt efter lo.

Enligt 31 § jaktlagen får jakt inte ske från motordrivna fortkärfningsmedel. Av 21 § jaktförordningen följer dock att den myndighet som beslutar om jakten i det enskilda fallet får medge undantag från förbudet i 31 § första stycket jaktlagen i fråga om jakt efter björn, varg, järv, lo, utter, valar och fladdermöss samt när det är fråga om jakt som avses i 24 § eller 31 § första stycket 1 jaktförordningen.

9 § 3 jaktförordningen anger de inskränkningar i jakten som gäller för lodjur. I bilaga 5 anges förbjudna medel och metoder för fångst och dödande. I 11 § Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2002:18) om jakt och statens vilt finns regler avseende godkända kulgevä. I 16 § samma föreskrifter framgår vilken ammunition som är godkänd vid jakt efter lodjur.

Jakt som inte följer villkoren sker utan stöd av beslutet och i strid med fredningsbestämmelserna i 3 § jaktlagen (1987:259). Straffbestämmelserna för jaktbrott återfinns i 43 och 44 §§ samma lag.

Med stöd av 59 § i jaktförordningen får länsstyrelsen förordna att beslut enligt denna förordning ska gälla utan hinder av att det har överklagats.

Länsstyrelsens bedömning

Utgångspunkten för svensk jaktlagstiftning är att allt vilt är fredat. All jakt som är tillåten är således ett undantag från grundregeln. Eventuella problem och skador som jaktbart vilt orsakar ska i första hand regleras genom jakt.

I propositionen "En hållbar rovdjurspolitik" (prop 2012/13:191) framgår: "Det övergripande och långsiktiga målet för rovdjurspolitiken är att varg, björn, järv, lodjur och kungsörn i Sverige ska uppnå och bibehålla gynnsam bevarandestatus. En trovärdig rovdjurspolitik kräver också en aktiv förvaltning som stärker förtroendet för rovdjurspolitiken och bidrar till en bättre samexistens mellan människor och stora rovdjur. Regeringen gör i propositionen bedömningen att varg, björn, järv, lodjur och kungsörn i Sverige har gynnsam bevarandestatus enligt art- och habitatdirektivet. Därför slår regeringen fast, i enlighet med de riktlinjer som EU-kommissionen har tagit fram för hur de stora rovdjuren ska förvaltas, att en aktiv förvaltning ska genomföras."

Följande står att läsa i Nationell förvaltningsplan för lodjur Förvaltningsperioden 2014–2019 (s. 30-31). "Licensjakt i Sverige bedöms av Naturvårdsverket som en effektiv, kontrollerbar och hållbar del av en aktiv lodjursförvaltning om den sker i begränsad omfattning. Licensjakt kan tillsammans med andra åtgärder såsom bidrag och ersättningar för skador samt samråd och information, bidra till att minska konflikter mellan människa och lodjur. När inventeringar visar att stammen ligger över det nationella referensvärdet kan licensjakt utgöra en av flera åtgärder i förvaltningen för att minska risken för socioekonomiska konsekvenser."

Naturvårdsverkets delegering av jakt efter lodjur

Naturvårdsverket har den 8 december 2014 (dnr NV-00552-14) fastställt miniminivåer för lodjur gällande rovdjursförvaltningsområden och län. Den 29 september 2016 fattade Naturvårdsverket beslut om delegering av rätten att fatta beslut om licensjakt efter 10 till samtliga länsstyrelser utom Länsstyrelsen i Gotlands län (dnr. NV-06586-16).

Enligt Naturvårdsverkets delegeringsbeslut ska länsstyrelserna vid varje tillfälle bedöma om ett beslut om jakt uppfyller de förutsättningar för skydds- eller licensjakt som anges i 23 a § respektive 23 c § jaktförordningen.

Mål för lodjurspopulationen

Naturvårdsverket har beslutat att miniminivån för lodjurspopulationen i Mellersta rovdjursförvaltningsområdet ska vara 62 årliga föryngringar, och för Uppsala län 11,5 föryngringar. Viltförvaltningsdelegationen har beslutat att förvaltningsmålet ska ligga på 12 föryngringar. Förvaltningsmålet motsvarar ungefär 66 lodjur.

2016-12-19

218-8083-2016

Syfte med licensjakten efter lo

Licensjaktens syfte är att förebygga och minska risken för skador och negativa socioekonomiska effekter för tamdjurshållare i enlighet med propositionen "En hållbar rovdjurspolitik" och Uppsala läns förvaltningsplan för stora rovdjur 2014-2018.

En begränsad och strikt kontrollerad licensjakt bidrar till att begränsa och förebygga både direkta och indirekta skador som lopopulationen orsakar för djurägare samt förebygga negativa socioekonomiska effekter. Licensjakt är därmed ett viktigt verktyg för att hålla lopopulationen på en nivå där skadorna blir hanterbara.

Skadorna från lo är i dagsläget relativt låga och länsstyrelsen önskar bevara den situationen genom att begränsa lostammens tillväxt i länet. Genom en aktiv förvaltning av arten är även ambitionen att bibehålla en hög acceptans för lo. Intentionen är således att hålla lostammen på en nivå som inte leder till oacceptabla förhållanden mellan människa och rovdjur genom att begränsa skador och negativa socioekonomiska effekter. Lodjuret är en av flera rovdjursarter som påverkar förhållanden för tamdjursägare i länet. Även björn och varg orsakar vissa skador som påverkar förutsättningarna för tamdjurshållning och länsstyrelsen ser lodjurförvaltningen som en del i den lokalt anpassade adaptiva viltförvaltningen i länet.

Länsstyrelsen anser att ett begränsat uttag på 4 individer står i proportion till de direkta och indirekta skador samt negativa socioekonomiska effekter som lodjuren orsakar, och riskerar att orsaka, i länet.

Antalet lodjur som får fällas – Begränsad mängd

Lodjursforskaren Henrik Andrén använder sig i "Prognoser för lodjurspopulationen 2017 och 2018 i Sverige vid olika beskattningsnivåer" från 30 november 2016 av tre modeller för att beräkna effekterna av jakt på lodjurspopulationen vid olika beskattningsnivåer. För Mellersta rovdjursförvaltningsområdet används en modell där tillväxttakten i lodjurspopulationen beror på tätheten av rådjur och lodjur samt biogeografisk region.

De åtta länen i Mellersta rovdjursförvaltningsområdet har kommit överens om att det gemensamma jaktuttaget 2017 inte ska vara större än att förvaltningsområdets lodjurspopulation förväntas ligga kvar på ungefär samma nivå som inventeringssäsongen 2015/2016. För att populationen ska ligga kvar på ungefär 85 kvalitetssäkrade föryngringar, ca 341 lodjur, ger modelleringen ett teoretiskt möjligt jaktuttag 2017 på ca 40 lodjur i förvaltningsområdet.

Länsstyrelserna i förvaltningsområdet bedömer att det utöver licensjakten även finns utrymme för skyddsjakt under 2017, om behovet skulle uppstå. Ett lodjur har under 2016 avlivats vid skyddsjakt i förvaltningsområdet.

Vid den senaste inventeringen kvalitetssäkrades 13,5 lofamiljer i Uppsala län. Det motsvarar omkring 74 djur med en omräkningsfaktor på 5,5 djur per familjegrupp som forskningen använder för detta område. Miniminivån för länet är 11,5 familjegrupper vilket motsvarar ca 63 djur. Viltförvaltningsdelegationen har beslutat om en förvaltningsnivå på 12 familjegrupper (ca 66 djur). Lopopulationen i Uppsala län ligger över den beslutade förvaltningsnivån vilket ger utrymme för licensjakt. En licensjakt efter fyra individer i länet skulle motsvara ett uttag på cirka 5 % av den inventerade populationen. Det är en begränsad del av populationen. Populationen är dock inte

avgränsad till länet utan ses i ett större sammanhang. Mellersta rovdjurförvaltningsområdet har samordnat licensjakten inom området för att ingående län inte ska riskera att överbeskatta lostammen inom förvaltningsområdet.

I Uppsala län, bedöms det utifrån inventeringsresultatet finnas minst 74 lodjur. Ett uttag på fyra lodjur under licensjakt bedöms därför inte påverka länets lodjurspopulation negativt och ligger inom det antal lodjur som skulle kunna jagas med stöd av artikel 16.1 e) under en jaktsäsong enligt vägledningen från EU-kommissionen.

Underlaget för licensjaksbeslutet bygger på bästa tillgängliga kunskap från kvalitetssäkrade inventeringar samt resultat och prognos från loforskningsprojektet. Det kan dock konstateras att inventeringsförhållandena inte varit idealiska under de senaste åren och Länsstyrelsen bedömer att inventeringsresultatet kan vara en underskattning av den verkliga numerären. Detta tillsammans med en lågt satt tilldelning anser Länsstyrelsen säkrar att licensjakten är lämplig med hänsyn till stammarnas storlek och sammansättning samt i begränsad omfattning.

Socioekonomiska konsekvenser och skador orsakade av lodjur

Får är det tamdjur som är mest utsatt för rovdjursangrepp. Fårnäringen har svag lönsamhet och är känslig för ytterligare försämringar. En rapport från SLU framhåller att minskad fårproduktion även kan resultera i en negativ påverkan på biologisk mångfald då 20 % av betesmarkerna brukas av företag med får. Det är även dyrt med förebyggande åtgärder i områden med många besättningar vilket är fallet i Uppsala län. (SLU:s redovisning av regeringsuppdraget: Påverkan från rovdjursangrepp på landsbygdsföretagens ekonomi. Katarina Elofsson mfl.).

Inom vissa områden orsakar lodjuren stora problem för fårnäringen. Lodjuren är svåra att stänga ute från fårhagar, då de både kan klättra, ta sig igenom och hoppa över höga stängsel (Rapporter från Viltskadecenter "Tamdjursstängsel och lodjur – försök i djurparker", 2004 och "Stängselförsök med lodjur"). Andra förebyggande åtgärder än rovdjursavvisande stängsel provas, men det är svårt att utvärdera effekten.

Näringen drabbas av direkta skador i form av skadade och dödade får. Det blir även indirekta kostnader för stängselunderhåll, söka och fanga in djur, försämrad reproduktion, veterinärkostnader, kadaverhantering, flytt, nattintag, extra tillsyn och extra foder vid uppställning. SLU har visat att även fårägare som inte haft angrepp har ökade kostnader i rovdjurstäta områden. (SLU:s redovisning av regeringsuppdraget: Påverkan från rovdjursangrepp på landsbygdsföretagens ekonomi. Katarina Elofsson mfl.).

Uppsala län har haft 5 loangrepp på fårbesättningar i genomsnitt under de senaste fem åren (fig. 5). Lo angriper även jakthundar och vilt i hägn (fig. 6).

Södra delarna av Uppsala län och norra delarna av Stockholms län har liknande förhållanden med ett stort antal fårbesättningar och flera familjegrupper av lo. Majoriteten av loangreppen som sker i Stockholms län ligger i de norra delarna mot Uppsala län.

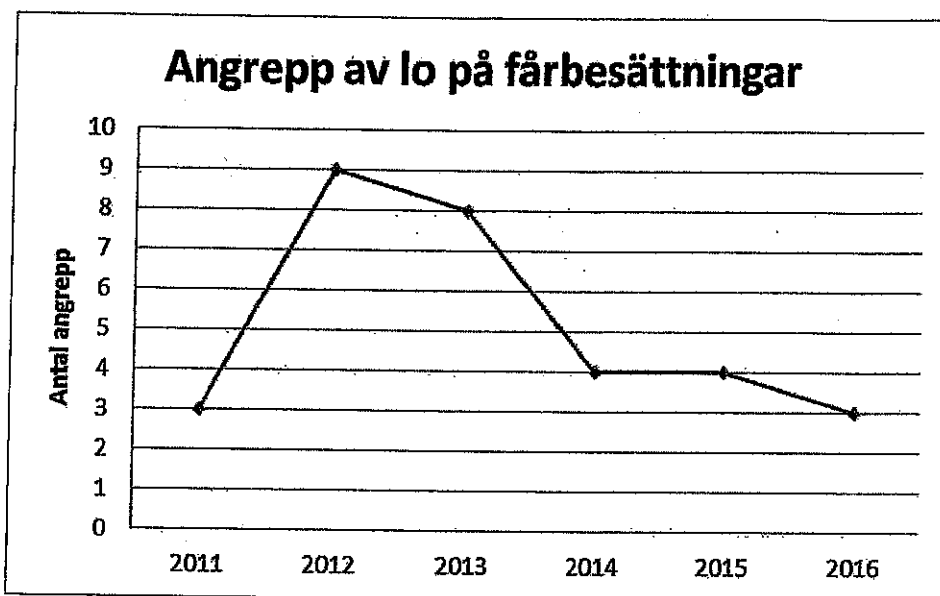
LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Beslut

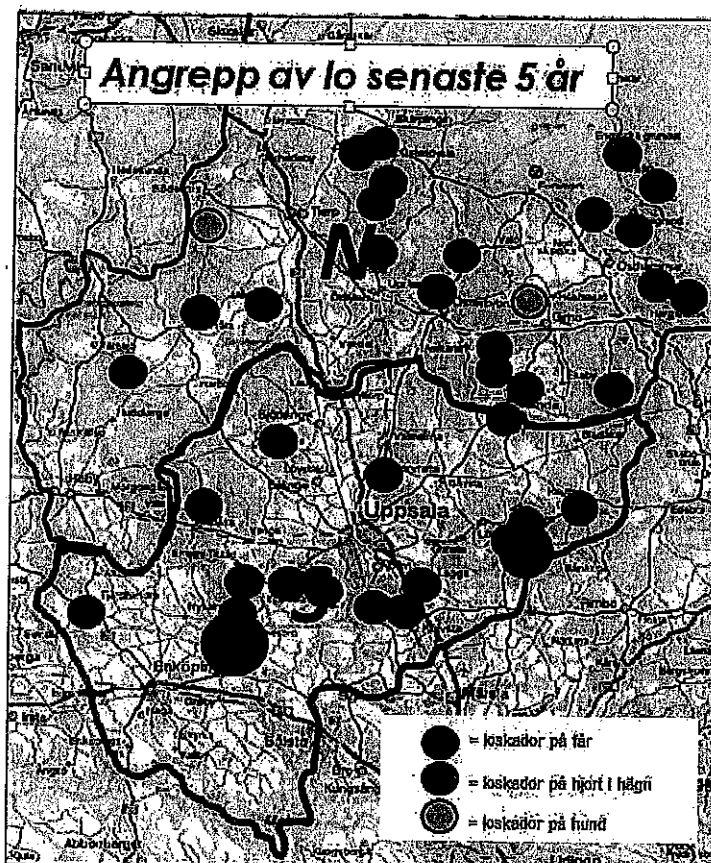
17(23)

2016-12-19

218-8083-2016

Figur 5. Antal angrepp på fårbesättningar i Uppsala län mellan år 2011-2016. Källa: Länsstyrelsen Uppsala län

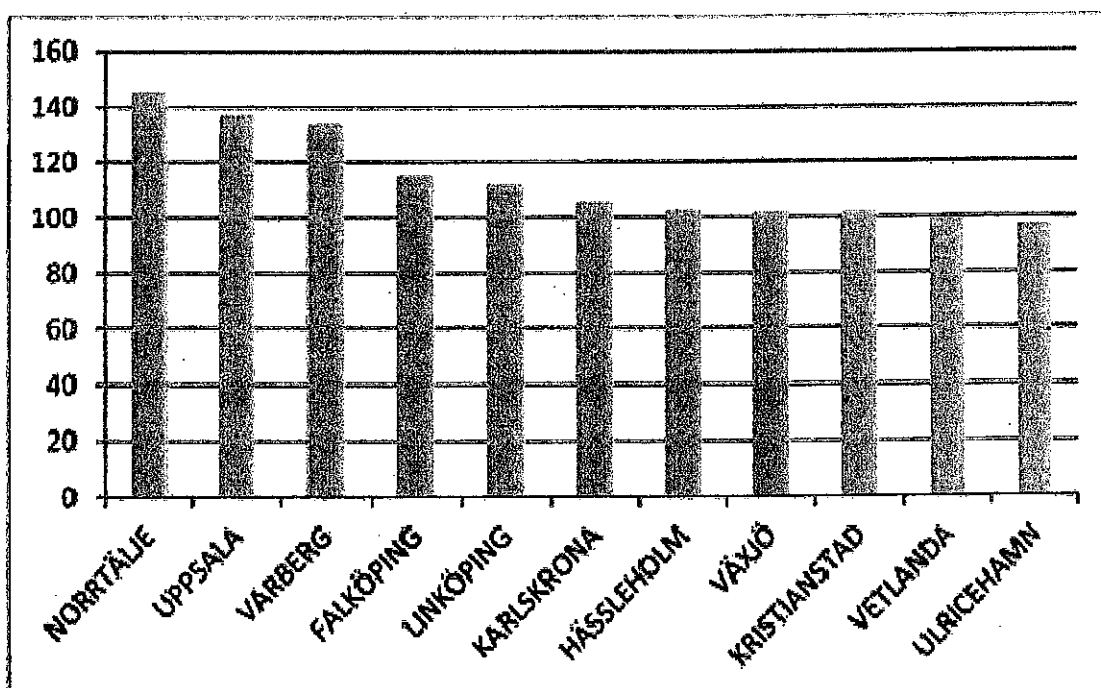
Figur 6. Angrepp av lo på tamdjurs de senaste 5 åren i Uppsala län. Källa: Länsstyrelsen Uppsala län.

Upprätthållande av en gynnsam bevarandestatus

Lodjuret som art har en gynnsam bevarandestatus i Sverige. Länsstyrelserna i Mellersta rovdjursförvaltningsområdet gör bedömningen att licensjakt efter högst 40 loar 2017 i de avgränsade jaktområdena i förvaltningsområdet, inte äventyrar lodjursstammens gynnsamma bevarandestatus.

Naturvårdsverket har beslutat att miniminivån för lodjursstammen i länet ska vara 11,5 föryngringar. Inventeringsperioden 2015/2016 dokumenterades 13,5 föryngringar i länet, varför Länsstyrelsen bedömer att det finns utrymme för en begränsad licensjakt i mars 2017.

Länsstyrelsen bedömer att detta beslut inte kommer att innebära någon avsevärd minskning av länets lopopulation. Beslutet riskerar inte gynnsam bevarandestatus eller att lodjurens utbredningsområde nationellt minskar. Länsstyrelsen bedömer vidare att beslutet inte medför att lopopulationen för länet riskerar att understiga den fastställda miniminivån. Inte heller bedöms de olika besluten om licensjakt efter lodjur i länen i Mellersta rovdjursförvaltningsområdet medföra att den beslutade miniminivån om 62 familjegrupper riskerar att understigas.

Figur 7. Kommuner med flest fårbesättningar. Källa: SLU:s redovisning av regeringsuppdraget: Påverkan från rovdjursangrepp på landsbygdsföretagens ekonomi. Katarina Elofsson mfl.

2016-12-19

218-8083-2016

hemflyttning och nattintag av tamdjur ha effekt då lo ofta angriper nattetid. Det är dock förknippat med extra kostnader för djurhållaren och har därför socioekonomisk påverkan på landsbygdsnäringarna. Skyddsjakt är en direkt lokal åtgärd vid angrepp och är inte någon lämplig lösning för att föregå lons skadeverkningar över länet. Länsstyrelsen ser därför licensjakt som ett långsiktigt förebyggande verktyg för att minska behovet av skyddsjakt.

Länsstyrelsen bedömer därför att det inte finns någon annan lämplig lösning än licensjakt för att förhindra och förebygga framtida skador och negativa socioekonomiska effekter som en tät lodjurspopulation kan orsaka i länet.

Selektivt och strängt kontrollerade förhållanden

Villkoren i beslutet syftar till att säkerställa att jakten sker selektivt och under strängt kontrollerade förhållanden. Områdesindelningen avser att säkerställa en fördelning av jaktuttaget som är lämpat och anpassat till fördelningen av fårbesättningar i länet (södra länet) men som också tar hänsyn till dokumenterade skador (hela länet). För att undvika att samtliga loar fälls inom ett begränsat område finns anledning att dela av länet i två delområden.

Uppdelningen i delområden, registrering av jägare, begränsad tilldelning, krav på att varje timme kontrollera kvarvarande tilldelning, avlysning vid förbrukad kvot tillsammans med övriga villkor i beslutet medför att Länsstyrelsen anser att jakten sker selektivt och under strängt kontrollerade förhållanden.

Syftet med 2017 års licensjakt efter lodjur är att förebygga och minska risken för skador på tamdjur samtidigt som de övergripande målen för lodjursstammens utveckling beaktas.

Med detta beslut fortsätter Länsstyrelsen att bedriva en adaptiv förvaltning, som tar hänsyn till ekologiska och samhälleliga faktorer.

Beslut i detta ärende har fattats av [REDACTED] efter föredragning av [REDACTED]. I den slutliga handläggningen deltog även länsjurist [REDACTED].

Kungörelsedelgivning

Länsstyrelsen förordnar med stöd av 47 § delgivningslagen (2010:1932) att delgivning av detta beslut ska ske genom kungörelse. Kungörelsen ska inom 10 dagar härfter införas i Post- och Inrikes Tidningar.

Beslutet och kungörelsen hålls tillgängliga hos Länsstyrelsen och på webben. Länsstyrelsens webbadress är www.lansstyrelsen.se/uppsala.

Kungörelsen sänds enligt sändlistan för beslutet.

Delgivning anses ha skett när två veckor förflutit från dagen för detta beslut, om kungörande och övriga föreskrivna åtgärder skett i rätt tid.

Detta beslut kan överklagas

Se bilaga

Bilagor

Blankett - Registrering av fällt/dött lodjur

Blankett – Besiktning, provtagning och märkning av fällt/dött lodjur

Blankett – Påskjutet lodjur - platsundersökning och eftersök

2016-12-19

218-8083-2016

Sändlista för kännedom (via e-post):

Jaktdatabasen NV

Naturvårdsverket

Länsstyrelserna i Mellersta rovdjursförvaltningsområdet

Viltskadecenter

Scandlynx

Miljödepartementet

Näringslivsdepartementet

Jordbruksverket

Polismyndighet registrator.mitt@polisen.se

Statens Veterinärmedicinska Anstalt rovdjur@sva.se

Naturhistoriska Riksmuseet registrator@nrm.se

Miljödirektoratet post@miljodir.no

Viltförvaltningsdelegationen

Jägareförbundet @jagareforbundet.se

Jägarnas Riksförbund @ulim.se

Naturskyddsföreningen uppsala-lan@naturskyddsforeningen.se

LRF registrator@lrf.se

Rovdjursföreningen info@rovdjur.se

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Sundsvall.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

För att kammarrätten ska kunna ta upp Ert överklagande måste Er skrivelse ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då Ni fick del av domen/beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Om sista dagen för överklagande infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att besvärshandlingen kommer in nästa vardag.

Om klaganden är en part som företräder det allmänna, ska överklagandet alltid ha kommit in inom tre veckor från den dag beslut meddelades.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

